
FOLKETINGET

Europaudvalget
Folketingets repræsentant i Bruxelles

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 21. november 2008

Skolefrugtordningen behandlet i Europa-Parlamentet og Rådet

KOM (2008) 0442

Forslag til RÅDETS FORORDNING om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning

Ordfører: Niels Busk (ALDE)

Høringsprocedure

- 1. Europa-Parlamentets behandling**
- 2. Rådets beslutninger**
- 3. Dansk skolefrugtinitiativ**

1. Europa-Parlamentets behandling

Tirsdag under Strasbourg-samlingen (november 2008) debatterede Europa-Parlamentet Kommissionens forslag til en forordning om indførelse af en skolefrugtordning (KOM(2008) 0442). Oplægget til debatten var Niels Busks (ALDE, Gruppen Alliancen af Liberale og Demokrater for Europa) betænkning, der efterfølgende blev vedtaget med visse ændringer. Det skal dog bemærkes, at der er tale om en høringsprocedure, da forslaget ligger under den fælles landbrugspolitik. Det betyder, at Kommissionen ikke har pligt til at ændre sit forslag til overensstemmelse med Europa-Parlamentets udtalelse. Imidlertid kan Parlamentet muligvis udøve indflydelse på forslaget gennem deres budgetbeføjelser.

Budgettet

Kommissær på landbrugsområdet Mariann Fischer Boel lagde ud med at udtrykke sin glæde over den opbakning, der er til forslaget generelt. Derefter adresserede hun budgettet på de 90 mio. euro pr. år og sagde, at når ordningen evalueres i 2012, kan man overveje at øge dette budget, men hun gav ingen løfter om en forhøjelse nu. Hun erkendte, at forslaget i sin nuværende form ikke vil løse overvægtsproblemet hos unge i Europa, men udtrykte sin tro på, at det vil være en hjælpende hånd og et klart signal om, at det er vigtigt at give de unge gode spisevaner.

Det var holdningen blandt mange af dagens talere fra Europa-Parlamentet, at konceptet er strålende, men at der er behov for flere penge. Hvis ikke budgettet øges væsentligt, vil ordningen ende med at blive et stort administrativt apparat uden særligt meget frugt til børnene, som Niels Busk selv fremlagde det, for ét stykke frugt om ugen i 30 uger om året (hvilket de 90 mio. euro rækker til) er ikke nok til at ændre de unges spisevaner, som der er behov for. Han mente, at et årligt budget på 360 mio. euro suppleret med national finansiering på mindst 50 % af omkostningerne ville være den bedste løsning. Udvalget for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter og plenarforsamlingen var imidlertid uenige i dette og stemte for et ændringsforslag, som betyder at Europa-Parlamentet anbefaler, at ordningen skal finansieres af EU alene med et budget på 500 mio. euro årligt, som også kan gå til såkaldte " ledsageforanstaltninger, der er nødvendige for at gøre ordningen effektiv". Parlamentet mener dog at "medlemsstaterne også [bør] opfordres til at yde supplerende national støtte til finansiering...".

Forældrebetaling

Det blev fremlagt af kommissær Mariann Fischer Boel, at Kommissionen har erklæret sig enig med de lande, der i Rådet har bedt om, at der gives mulighed for at benytte medfinansiering fra forældre. Det skal dog være frivilligt for de enkelte lande, om de vil benytte sig af denne finansieringsmulighed. Effekten af dette skal indgå i evalueringen 2012.

Forældrebetalingen vakte modstand hos flere af grupperne, først og fremmest PPE-DE (Gruppen for Det Europæiske Folkeparti (Kristelige Demokrater) og

De Europæiske Demokrater) og PSE (De Europæiske Socialdemokraters Gruppe), som meldte klart ud, at man ikke bør pålægge forældrene at betale. Hermed vil en del af den udlignende effekt på socialt betingede sundhedsforskelle, som frugtordningen kunne skabe, formentlig gå tabt. Og hvis der var en enkelt ting, som praktisk talt alle tilstedeværende kunne blive enige om, så var det, at det er af væsentlig betydning at få grundlagt sunde vaner hos børnene, for at bekæmpe de voksende tendenser til fedme og overvægt hos børn i Europa. Niels Busk fremhævede også de økonomiske besparelser, som en bedre sundhedstilstand vil afstedkomme. Der var ingen udtalelse vedrørende forældrebetaling i Parlamentets vedtagne tekst.

Udformning af ordningen

Kommissær Mariann Fischer Boel pegede på, at hun gerne vil overlade de endelige beslutninger om, hvilke slags frugt og grøntsager der skal udleveres, til de enkelte medlemsstater. Dermed er der lagt op til, at det skal være frivilligt for eksempel om man vil uddele lokale produkter og om forarbejdede produkter kan indgå.

I debatten var der også flere indlæg, som indeholdt klare ønsker om ikke at skabe en unødigt EU-regulering af ordningen, men lade landene selv udvikle deres egen ordning for de bedst mulige resultater. Der var dog udbredt enighed om, at uddannelsesaspektet er centralt for virkelig succes med ordningen. Det vurderes som vigtigt, at børnene lærer om frugt og grønt og fordelene ved disse fødevarer. Desuden skal det også gøres klart, at initiativet kommer fra EU og medvirke til at identificere EU, som noget positivt for de unge, hvilket medlemmer af IND/DEM (Gruppen for Selvstændighed/Demokrati) anså for at være ren propaganda. Om forslaget også skal have sigte på at støtte den europæiske frugt/grønt-sektor var der stor uenighed om, idet PPE-ED og PSE var for at afgrænse ordningen til at indeholde produkter fra EU, men bl.a. Niels Busk selv og Christel Schaldemose (PSE) talte imod det med grundlag i henholdsvis modstand mod protektionisme og bureaukrati og et ønske om holde fokus udelukkende på sundhedsaspektet.

I den endelige tekst vedtaget af Europa-Parlamentet fremgår det, at skolefrugtordningen bør omfatte "udlevering af frugt, grøntsager og bananer med oprindelse i EU og produkter fremstillet heraf, der bør være så friske som muligt...". Det udelukkes altså ikke at forarbejdede produkter kan indgå i ordningen om end friske produkter bør foretrækkes. Der lægges desuden vægt på bæredygtighed og kvalitet, samt at produkterne er afpasset efter årstiden, ligesom der opfordres til uddeling af økologisk frugt under hensyn til anvendelse af den lokale produktion, som har prioritet. Der er i øvrigt indført en mulighed for udvidelse af frugtordningens modtagere: "Medlemsstaterne bør på grundlag af subsidiaritetsprincippet have tilstrækkelig frihed ved fastlæggelsen af målgruppen, således at de ud fra deres behov kan udlevere frugt i skolerne til en så stor gruppe elever som muligt."

Rådets repræsentant ved debatten Michel Barnier lovede, at Rådet ville lytte til Europa-Parlamentets udtalelse i deres beslutning.

2. Rådets beslutninger

Der blev efterfølgende på Rådsmøde d. 18.-20. november opnået politisk enighed om forordningens indhold. Rådet valgte for størstedelen at holde sig til Kommissionens forslag herunder vedrørende budgettet. Det forbliver hermed som i udgangspunktet på 90 mio. euro pr. år¹ med krav om national medfinansiering. Der gives mulighed for at indhente bidrag fra den private sektor. Medlemsstaterne får som Europa-Parlamentet lagde vægt på, mulighed for selv at bestemme hvilke produkter der skal uddeles ud fra de tidligere nævnte kriterier samt for at udvide modtagergruppen, hvis det ønskes. Det blev gjort op til det enkelte land at afgøre, hvorvidt man skal give EU-produkter præference.

¹Hver stat er sikret et minimumstilskud på 175.000 euro.

http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/fr/agricult/104182.pdf

3. Dansk skolefrugtinitiativ

I Danmark har vi pilotprojektet "Frugtkvarter"², som er støttet af Fødevarerministeriet og i 2007 gav tilskud til at 234 skoler kunne få en introduktionsperiode med gratis frugt. Dette gentages her i efteråret 2008 med et budget på 4,2 mio. kr., som vil række til 130 skoler i to måneder. Som noget nyt er der denne gang udviklet undervisningsmateriale i tilknytning til projektet. Skolerne administrerer selv ordningen og har mulighed for at fortsætte finansieret af forældrebetaling, når introduktionsperioden er slut. Ifølge Kræftens Bekæmpelses evalueringsrapport valgte 62 % af skolerne, der deltog i 2007 at fortsætte med en frugtordning.³

Med venlig hilsen

Sofie Grønbek Jørgensen

²<http://frugtkvarter.dk/>

³http://www.cancer.dk/NR/rdonlyres/D34D90F6-FEBD-4055-A880-19B0422AB4A5/0/frugtkvarter_rapport_2008.pdf